

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ,
ОБЛІКУ ТА АУДИТУ

КАФЕДРА ОБЛІКУ, АУДИТУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
навчово-педагогічної роботи
Л.Є. Момотюк
«01» вересня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 27. ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ

Ступінь вищої освіти Бакалавр

Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність 051 «Економіка»

Освітньо-професійна програма «Прикладна статистика та бізнес-аналітика»

Київ
2022 рік

Робоча програма з дисципліни “Економічний аналіз” для студентів спеціальності 051 “Економіка”, «31» серпня 2022 року. – 23 с.

Розробник: Новіченко Л.С., доцент кафедри обліку, аудиту та оподаткування, к.е.н., доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри обліку, аудиту та оподаткування

Протокол від «30» серпня 2022 року № 1

Схвалено Вченою радою обліково-статистичного факультету НАСОНА

Протокол від «31» серпня 2022 року № 1

©Новіченко Л.С., 2022 рік

©НАСОНА, 2022 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» Спеціальність 051 «Економіка»	Обов'язкова
Модулів – 1	Освітньо-професійна програма: «Прикладна статистика та бізнес-аналітика»	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		4-й
Загальна кількість годин – 120		Семестр
		7-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 5	Рівень освіти: перший (бакалаврський)	Лекції
		30 год.
		Практичні, семінарські
		26 год.
		Самостійна робота
		64 год.
		Вид контролю: екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Мета вивчення навчальної дисципліни “Економічний аналіз” полягає в формуванні теоретичних знань та набуті студентами практичних навичок з організації та методики здійснення економічного аналізу результатів діяльності підприємства, засвоєння прогресивних форм і техніки економічних розрахунків, формування висновків та пропозицій щодо покращення економічного стану підприємства, усвідомлення ролі економічного аналізу у сучасних умовах господарювання, а також вирішення аналітичних завдань, сформованих різними користувачами в процесі управління підприємством.

2.2. Завдання вивчення навчальної дисципліни: вивчення методичних прийомів економічного аналізу, технології їх застосування для вирішення аналітичних завдань, що формуються власником та потребами управління, набуття вмінь документального оформлення результатів проведених аналітичних досліджень, формулювання обґрунтованих аналітичних висновків та подальших напрямів підвищення .

2.3. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- предмет, зміст, завдання і види економічного аналізу;
- методи економічного аналізу та особливості їх застосування при проведенні аналітичних досліджень;
- порядок формування інформаційної бази економічного аналізу;
- методичні положення проведення факторного аналізу;
- методику здійснення аналізу виробництва продукції, робіт і послуг;
- методику проведення аналізу використання трудових ресурсів і витрат на оплату праці;
- порядок використання методичних прийомів і способів аналізу в процесі проведення аналізу матеріальних ресурсів підприємства;
- методику проведення аналізу прибутку і рентабельності;
- порядок проведення загальної оцінки фінансово-майнового стану підприємства.

вміти:

- визначати мету та завдання проведення економічного аналізу, розробляти програму та систематизувати етапи його проведення;
- здійснювати підбір необхідної інформації за даними бухгалтерського обліку, фінансової та статистичної звітності для потреб проведення аналітичних дослідження;
- аналізувати основні показники господарської діяльності підприємства;
- складати аналітичні огляди, формулювати висновки, рекомендації і практичні пропозиції на основі проведеного аналізу показників діяльності підприємства;
- аналізувати узгодженість фінансових і виробничих показників при розробці політики економічної поведінки підприємства на ринку.

2.4. Найменування компетентностей, формування яких забезпечує вивчення навчальної дисципліни:

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.

СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.

СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків

2.5. Передумови для вивчення навчальної дисципліни – наявність систематичних та ґрунтовних знань з компонентів професійної підготовки освітньої програми, зокрема «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Оптимізаційні методи та моделі», «Економетрика», «Економіка підприємства», «Економіка праці та соціально-трудові відносини», «Бухгалтерський облік».

2.6. Програмні результати навчання:

ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

ПРН 7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.

ПРН 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

ПРН 11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.

ПРН 12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН 13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

ПРН 17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

ПРН 19. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.

ПРН 21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПРН 22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ

Тема 1. Предмет, об'єкт і види економічного аналізу

Наукові основи і філософське розуміння економічного аналізу. Зміст та завдання економічного аналізу. Сутність діалектичного тандему “аналіз-синтез”. Місце та роль економічного аналізу в системі управління підприємством. Процес ухвалення управлінських рішень та роль аналізу у забезпеченні їх результативності. Предмет та об'єкти економічного аналізу. Принципи економічного аналізу. Види економічного аналізу. Характеристика та види суб'єктів економічного аналізу. Перевірка вірогідності джерел інформації, які використовуються в аналізі господарської діяльності. Організація аналітичної роботи на підприємстві: принципи, форми і методи. Зміст та складові організації економічного аналізу. Централізована та децентралізована форми організації економічного аналізу. Основні етапи і послідовність проведення економічного аналізу. Документальне оформлення результатів аналітичної роботи. Звітність як джерело інформаційного забезпечення економічного аналізу. Сучасні автоматизовані інформаційні системи та їх використання в процесі проведення аналітичних досліджень. Оцінка основних показників господарської діяльності підприємства. Основні етапи розвитку економічного аналізу. Розвиток економічного аналізу в умовах інституційних змін.

Рекомендована література:

Базова: [1-6, 7, 8, 9]

Допоміжна: [1, 3, 4, 5, 13]

Інформаційні ресурси: [1-6]

Тема 2. Методичний інструментарій економічного аналізу

Метод економічного аналізу, його особливості. Класифікація методичних прийомів та способів економічного аналізу. Методичний прийом порівняння в аналітичних дослідженнях: особливості застосування. Використання абсолютних, відносних та середніх величин в економічному аналізі. Побудова рядів динаміки для потреб економіки. Індекси, їх види та порядок розрахунку. Прийом групування інформації в економічному аналізі. Використання прийому балансового узагальнення в економічному аналізі. Прийоми графічного та табличного відображення аналітичних даних в економічному аналізі. Методика комплексного економічного аналізу.

Рекомендована література:

Базова: [1-6, 7, 8, 9]

Допоміжна: [1, 2, 13]

Інформаційні ресурси: [1-6]

Тема 3. Методика факторного аналізу

Поняття та завдання факторного аналізу. Види факторного аналізу та їх характеристика. Класифікація факторів для потреб економічного аналізу. Моделювання факторних систем. Способи виміру впливу факторів в детермінованому аналізі. Застосування способу ланцюгових підстановок в детермінованому аналізі. Застосування різних способів виміру впливу факторів в детермінованому факторному аналізі. Методи вивчення кореляційних зв'язків. Методика множинного кореляційного аналізу. Способи вивчення взаємозв'язків в кореляційному аналізі.

Рекомендована література:

Базова: [1-6, 7, 8, 9]

Допоміжна: [1, 2, 3, 6, 7, 8, 13]

Інформаційні ресурси: [1-6]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ОБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТА ЙОГО ФІНАНСОВОГО СТАНУ

Тема 4. Аналіз виробництва та реалізації продукції, робіт і послуг

Напрями, завдання та джерела інформації аналізу виробництва продукції (робіт, послуг). Виробнича програма підприємства: зміст, фактори впливу та порядок формування. Оцінка виконання виробничої програми. Аналіз асортименту і структури продукції. Аналіз комплектності і ритмічності випуску продукції. Аналіз якості продукції. Оцінка виконання зобов'язань по поставкам продукції. Пошук резервів зростання обсягів виробництва продукції.

Рекомендована література:

Базова: [1-6, 7, 8, 9]

Допоміжна: [1, 6, 13]

Інформаційні ресурси: [1-6]

Тема 5. Аналіз забезпеченості підприємства трудовими ресурсами та ефективності їх використання

Аналіз трудових ресурсів: мета, основні напрями, система показників. Джерела інформації для проведення аналізу трудових ресурсів. Аналіз забезпеченості підприємства трудовими ресурсами, їх склад, структура та рух. Аналіз використання робочого часу. Аналіз показників продуктивності праці. Методи вимірювання продуктивності праці. Послідовність проведення аналізу продуктивності праці на підприємстві. Резерви підвищення продуктивності праці на підприємстві. Аналіз формування і використання фонду оплати праці.

Рекомендована література:

Базова: [1-6, 7, 8, 9]

Допоміжна: [1, 5, 8, 11, 12]

Інформаційні ресурси: [1-6]

Тема 6. Аналіз матеріальних ресурсів та ефективності їх використання

Аналіз використання матеріалів у виробництві: значення, завдання. Джерела інформації для проведення аналізу використання матеріалів у виробництві. Аналіз забезпеченості підприємства матеріальними ресурсами. Аналіз ефективності використання матеріальних ресурсів. Індивідуальні показники ефективності використання матеріальних ресурсів. Узагальнюючі показники ефективності використання матеріальних ресурсів.

Рекомендована література:

Базова: [1-6, 7, 8, 9]

Допоміжна: [1, 2, 13]

Інформаційні ресурси: [1-6]

Тема 7. Аналіз використання основних засобів та нематеріальних активів підприємства

Аналіз необоротних активів підприємства: завдання, джерела інформації. Аналіз забезпеченості підприємства основними засобами. Аналіз технічного стану та ефективності використання основних засобів. Аналіз виробничої потужності підприємства. Аналіз стану та ефективності використання нематеріальних активів.

Рекомендована література:

Базова: [1-6, 7, 8, 9]

Допоміжна: [1, 2, 13]

Інформаційні ресурси: [1-6]

Тема 8. Аналіз витрат та собівартості виробленої продукції

Аналіз витрат на виробництво, собівартості і реалізації продукції: значення, завдання, джерела інформації. Аналіз обґрунтованості та виконання бюджету витрат операційної діяльності підприємства. Оцінка динаміки та структури витрат. Аналіз прямих та накладних витрат підприємства. Визначення резервів зниження собівартості продукції. Аналіз реалізації продукції та оцінка впливу факторів на її зміну. Підрахунок резервів росту обсягу реалізації продукції.

Рекомендована література:

Базова: [1-6, 7, 8, 9]

Допоміжна: [1, 2, 13]

Інформаційні ресурси: [1-6]

Тема 9. Аналіз фінансових результатів діяльності та загальна оцінка фінансово-майнового стану підприємства

Значення, завдання та джерела аналізу прибутку і рентабельності. Аналіз і оцінка рівня та динаміки показників прибутку. Методика факторного аналізу прибутку. Аналіз валового прибутку від реалізації продукції. Аналіз рівня беззбитковості. Аналіз рентабельності підприємства. Аналіз формування та розподілу прибутку підприємства. Аналіз відносних показників прибутковості підприємства. Система показників рентабельності підприємства. Резерви зростання прибутку та

рентабельності підприємства. Зміст експрес-аналізу фінансового стану підприємства. Підготовчий етап. Побудова аналітичного балансу. Ознаки «нормального» балансу. Комплексна експрес-оцінка фінансово-майнового стану підприємства.

Рекомендована література:

Базова: [1-6, 7, 8, 9, 10]

Допоміжна: [1, 2, 6, 9, 13]

Інформаційні ресурси: [1-6]

Тема 10. Діагностика ризику банкрутства та впливу інфляції на прийняття рішень фінансового характеру

Аналітична діагностика можливого банкрутства. Характеристика показників неплатоспроможності підприємства. Методика аналізу ліквідності та платоспроможності підприємства. Побудова балансу ліквідності підприємства. Основні показники оцінки ліквідності та платоспроможності підприємства. Методи прогнозування можливого банкрутства. Вплив інфляції на прийняття рішень фінансового характеру.

Базова: [1-6, 7, 8, 9, 10]

Допоміжна: [1, 2, 4, 8, 9, 13]

Інформаційні ресурси: [1-6]

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
л		п	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1.					
Теоретичні та організаційно-методичні засади економічного аналізу					
Тема 1. Предмет, об'єкт і види економічного аналізу	12	2	2	–	8
Тема 2. Методичний інструментарій економічного аналізу	14	4	4	–	6
Тема 3. Методика факторного аналізу	16	4	4	–	8
Разом за змістовим модулем 1	42	10	10	–	22
Змістовий модуль 2.					
Аналіз основних об'єктів господарської діяльності підприємства та його фінансового стану					
Тема 4. Аналіз виробництва та реалізації продукції, робіт і послуг	12	4	2	–	6
Тема 5. Аналіз забезпеченості підприємства трудовими ресурсами та ефективності їх використання	10	2	2	–	6
Тема 6. Аналіз матеріальних ресурсів та ефективності їх використання	10	2	2	–	6
Тема 7. Аналіз використання основних засобів та нематеріальних активів підприємства	10	2	2	–	6
Тема 8. Аналіз витрат та собівартості виробленої продукції	10	2	2	–	6
Тема 9. Аналіз фінансових результатів діяльності та загальна оцінка фінансово-майнового стану підприємства	12	4	2	–	6
Тема 10. Діагностика ризику банкрутства та впливу інфляції на прийняття рішень фінансового характеру	14	4	4	–	6
Разом за змістовим модулем 2	78	20	16	–	42
Усього годин	120	30	26	-	64

5. Тематика лекційних занять

№ з/п	Назва теми та плани занять	Кількість годин
1	2	3
1	<p>Тема 1. Предмет, об'єкт і завдання аналізу господарської діяльності</p> <p style="text-align: center;">План</p> <p>1.1. Економічний аналіз: сутність, зміст та завдання. 1.2. Предмет економічного аналізу, його об'єкти та суб'єкти. 1.3. Принципи економічного аналізу 1.4. Види економічного аналізу та їх характеристика. 1.5. Організація аналітичної роботи на підприємстві. 1.6. Документальне оформлення результатів аналітичної роботи 1.7. Сучасні автоматизовані інформаційні системи та їх використання в процесі проведення аналітичних досліджень.</p>	2
2	<p>Тема 2. Методичний інструментарій економічного аналізу</p> <p style="text-align: center;">План</p> <p>2.1. Метод економічного аналізу та його характеристики. 2.2. Класифікація методичних прийомів та способів економічного аналізу. 2.3. Методичний прийом порівняння в аналітичних дослідженнях: особливості застосування. 2.4. Використання абсолютних, відносних та середніх величин в аналізі господарської діяльності. 2.5. Побудова рядів динаміки. Індекси, їх види та порядок розрахунку. 2.6. Прийом групування інформації в економічному аналізі господарської діяльності. 2.7. Використання моделювання в економічному аналізі. 2.8. Використання прийому балансового узагальнення в економічному аналізі.</p>	4
3	<p>Тема 3. Методика факторного аналізу</p> <p style="text-align: center;">План</p> <p>3.1. Поняття та завдання факторного аналізу. 3.2. Класифікація факторів для потреб економічного аналізу. 3.3. Моделювання факторних систем. 3.4. Способи виміру впливу факторів в детермінованому аналізі.</p>	4
4	<p>Тема 4. Аналіз виробництва продукції, робіт і послуг</p> <p style="text-align: center;">План</p> <p>4.1. Напрями, завдання та джерела інформації аналізу виробництва продукції (робіт, послуг). 4.2. Особливості формування та оцінка виконання виробничої програми підприємства.</p>	2

1	2	3
	4.3. Аналіз асортименту і структури продукції. 4.4. Аналіз комплектності і ритмічності випуску продукції. 4.5. Аналіз якості продукції. 4.6. Підрахунок резервів росту обсягу виробництва продукції	
5	Тема 5. Аналіз забезпеченості підприємства трудовими ресурсами та ефективності їх використання План 5.1. Аналіз трудових ресурсів: мета, завдання, система показників. 5.2. Аналіз забезпеченості підприємства трудовими ресурсами, їх склад, структура та рух. 5.3. Аналіз використання робочого часу. 5.4. Аналіз показників продуктивності праці. 5.5. Аналіз формування і використання фонду оплати праці	2
6	Тема 6. Аналіз матеріальних ресурсів та ефективності їх використання План 6.1. Аналіз використання матеріалів у виробництві: значення, завдання, джерела інформації. 6.2. Аналіз забезпеченості підприємства матеріальними ресурсами. 6.3. Аналіз ефективності використання матеріальних ресурсів	2
7	Тема 7. Аналіз використання основних засобів та нематеріальних активів підприємства План 7.1. Аналіз необоротних активів підприємства: завдання, джерела інформації. 7.2. Аналіз забезпеченості підприємства основними засобами. 7.3. Аналіз технічного стану та ефективності використання основних засобів. 7.4. Аналіз нематеріальних активів.	2
8	Тема 8 Аналіз витрат та собівартості виробленої продукції План 8.1. Аналіз витрат на виробництво, собівартості і реалізації продукції: значення, завдання, джерела інформації. 8.2. Аналіз обґрунтованості та виконання бюджету витрат операційної діяльності підприємства. 8.3. Оцінка динаміки та структури витрат. 8.4. Аналіз прямих та накладних витрат підприємства. 8.5. Визначення резервів зниження собівартості продукції	2

1	2	3
9	<p>Тема 9. Аналіз фінансових результатів діяльності та загальна оцінка фінансово-майнового стану підприємства</p> <p>План</p> <p>9.1. Значення, завдання та джерела аналізу прибутку і рентабельності.</p> <p>9.2. Аналіз і оцінка рівня та динаміки показників прибутку.</p> <p>9.3. Методика факторного аналізу прибутку.</p> <p>9.4. Аналіз валового прибутку від реалізації продукції.</p> <p>9.5. Аналіз рівня безбитковості.</p> <p>9.6. Аналіз рентабельності підприємства</p> <p>9.7. Комплексна експрес-оцінка фінансово-майнового стану підприємства</p>	4
10	<p>Тема 10. Діагностика ризику банкрутства та впливу інфляції на прийняття рішень фінансового характеру</p> <p>План</p> <p>10.1. Аналітична діагностика можливого банкрутства</p> <p>10.2. Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства.</p> <p>10.3. Методи прогнозування можливого банкрутства</p> <p>10.4. Вплив інфляції на прийняття рішень фінансового характеру</p>	4
Разом		30

6. Тематика семінарських занять

№ з/п	Назва теми та плани занять	Кількість годин
1	2	3
1	<p>Тема 1. Предмет, об'єкт і завдання аналізу господарської діяльності</p> <p>План</p> <p>1.1. Економічний аналіз: сутність та роль в управлінні підприємством.</p> <p>1.2. Предмет економічного аналізу.</p> <p>1.3. Об'єкти, принципи та завдання економічного аналізу</p> <p>1.4. Види та напрями аналізу господарської діяльності.</p> <p>1.5. Організація аналітичної роботи на підприємстві: принципи, форми і методи.</p> <p>1.6. Основні етапи і послідовність проведення аналізу господарської діяльності.</p>	2

2	<p>Тема 2. Методичний інструментарій економічного аналізу</p> <p>План</p> <p>2.1. Методичний прийом порівняння в аналітичних дослідженнях: особливості застосування.</p> <p>2.2. Використання абсолютних, відносних та середніх величин в аналізі господарської діяльності.</p> <p>2.3. Побудова рядів динаміки.</p> <p>2.4. Прийоми графічного та табличного відображення аналітичних даних</p>	4
3	<p>Тема 3. Методика факторного аналізу</p> <p>План</p> <p>3.1. Класифікація факторів для потреб економічного аналізу.</p> <p>3.2. Моделювання факторних систем.</p> <p>3.3. Способи виміру впливу факторів в детермінованому аналізі.</p> <p>3.4. Способи виміру впливу факторів в стохастичному аналізі</p>	4
4	<p>Тема 4. Аналіз виробництва та реалізації продукції, робіт і послуг</p> <p>План</p> <p>4.1. Аналіз асортименту і структури продукції.</p> <p>4.2. Аналіз комплектності і ритмічності випуску продукції.</p> <p>4.3. Аналіз якості продукції.</p> <p>4.4. Оцінка виконання зобов'язань по поставкам продукції</p> <p>4.5. Підрахунок резервів росту обсягу виробництва продукції</p>	2
5	<p>Тема 5. Аналіз забезпеченості підприємства трудовими ресурсами та ефективності їх використання</p> <p>План</p> <p>5.1. Аналіз забезпеченості підприємства трудовими ресурсами.</p> <p>5.2. Аналіз використання робочого часу.</p> <p>5.3. Аналіз показників продуктивності праці.</p> <p>5.4. Аналіз формування і використання фонду оплати праці.</p>	2
6	<p>Тема 6. Аналіз матеріальних ресурсів та ефективності їх використання</p> <p>План</p> <p>6.1. Аналіз забезпеченості підприємства матеріальними ресурсами.</p> <p>6.2. Індивідуальні показники аналізу ефективності використання матеріальних ресурсів.</p> <p>6.3. Узагальнюючі показники аналізу ефективності використання матеріальних ресурсів.</p>	2

1	2	3
7	<p>Тема 7. Аналіз використання основних засобів та нематеріальних активів підприємства</p> <p>План</p> <p>7.1. Аналіз забезпеченості підприємства основними засобами.</p> <p>7.2. Аналіз технічного стану та ефективності використання основних засобів.</p> <p>7.3. Аналіз нематеріальних активів</p>	2
8	<p>Тема 8. Аналіз витрат та собівартості виробленої продукції</p> <p>План</p> <p>8.1. Оцінка динаміки та структури витрат.</p> <p>8.2 Аналіз прямих та накладних витрат підприємства.</p> <p>8.3. Визначення резервів зниження собівартості продукції.</p> <p>8.4. Аналіз реалізації продукції та оцінка впливу факторів на її зміну.</p>	2
9	<p>Тема 9. Аналіз фінансових результатів діяльності та загальна оцінка фінансово-майнового стану підприємства</p> <p>План</p> <p>9.1. Аналіз і оцінка рівня та динаміки показників прибутку.</p> <p>9.2. Методика факторного аналізу прибутку.</p> <p>9.3. Аналіз валового прибутку від реалізації продукції.</p> <p>9.4. Аналіз рівня безбитковості.</p> <p>9.5. Аналіз рентабельності підприємства</p> <p>9.6. Комплексна експрес-оцінка фінансово-майнового стану підприємства</p>	2
11	<p>Тема 10. Діагностика ризику банкрутства та впливу інфляції на прийняття рішень фінансового характеру</p> <p>План</p> <p>10.1. Аналітична діагностика можливого банкрутства</p> <p>10.2. Напрями економічного аналізу ймовірності банкрутства підприємства</p> <p>10.2. Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства.</p> <p>10.3. Методи прогнозування можливого банкрутства</p>	4
Разом		26

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1	<p>Тема 1. Предмет, об'єкт і завдання аналізу господарської діяльності</p> <p style="text-align: center;">План:</p> <p>1.1. Аналіз як спосіб розвитку економічного мислення. 1.2. Сутність діалектичного тандему “аналіз-синтез”. 1.3. Місце економічного аналізу в системі наук 1.4. Диференціація та зміна об'єктів аналізу господарської діяльності в умовах розширення економічних зав'язків між суб'єктами господарювання. 1.5. Характеристика та види суб'єктів економічного аналізу. 1.6. Етапи розвитку аналізу господарської діяльності в Україні 1.7. Особливості та вимоги до аналітичної інформації</p>	8
2	<p>Тема 2. Метод і методичні прийоми аналізу господарської діяльності</p> <p style="text-align: center;">План:</p> <p>2.1. Прийом порівняння, як найбільш універсальний метод пізнання економічних явищ. 2.2. Використання методів статистики в процесі здійснення економічного аналізу. 2.3. Види графіків, що застосовуються в економічному аналізі 2.4. Класифікація евристичних прийомів та напрями їх застосування в економічному аналізі 2.5. Анкетування та різні форми опитування як методи аналітичних досліджень</p>	6
3	<p>Тема 3. Методика факторного аналізу</p> <p style="text-align: center;">План:</p> <p>3.1. Види факторного аналізу та їх характеристика. 3.2. Характеристика моделей, що використовуються у факторному аналізі. 3.3. Способи стохастичного факторного аналізу. 3.4. Переваги і недоліки застосування інтегрального методу 3.5. Методика множинного кореляційного аналізу. 3.6. Способи вивчення взаємозв'язків в кореляційному аналізі</p>	8
<p>Теми рефератів за змістовним модулем 1:</p> <p>1. Принципи та завдання економічного аналізу. 2. Предмет та суб'єкти економічного аналізу. 3. Метод економічного аналізу, його особливості. 4. Методичний прийом порівняння в аналітичних дослідженнях: особливості застосування. 5. Прийом групування інформації в економічному аналізі. 6. Поняття та завдання факторного аналізу.</p>		

1	2	3
	7. Класифікація факторів для потреб економічного аналізу. 8. Способи виміру впливу факторів в детермінованому аналізі. 9. Види та напрями економічного аналізу діяльності підприємства. 10. Організація аналітичної роботи на підприємстві: принципи, форми і методи.	
4	Тема 4. Аналіз виробництва та реалізації продукції, робіт і послуг План 4.1. Аналіз асортименту і структури продукції. 4.2. Аналіз комплектності і ритмічності випуску продукції. 4.3. Аналіз якості продукції.	6
5	Тема 5. Аналіз забезпеченості підприємства трудовими ресурсами та ефективності їх використання План: 5.1. Аналіз соціальної та вікової структури персоналу. Аналіз персоналу за стажем та статтю. 5.2. Показники та аналіз динаміки продуктивності праці. 5.3. Аналіз впливу трудових і організаційно-технічних факторів на динаміку продуктивності праці. 5.4. Аналіз трудомісткості продукції, що випускається	6
6	Тема 6. Аналіз матеріальних ресурсів та ефективності їх використання План: 6.1. Традиційні та сучасні концепції про роль запасів на підприємстві 6.2. Аналіз забезпеченості матеріальними ресурсами. 6.3. Аналіз ефективності використання матеріальних ресурсів. 6.4. Пошук резервів підвищення ефективності використання виробничих запасів	6
7	Тема 7. Аналіз використання основних засобів та нематеріальних активів підприємства План: 7.1. Аналіз лізингових операцій підприємства. 7.2. Аналітична оцінка довгострокових інвестиційних проектів. 7.3. Аналіз наявності та ефективності використання нематеріальних активів	6
8	Тема 8. Аналіз витрат та собівартості виробленої продукції План: 8.1. Оперативний аналіз витрат підприємства. 8.2. Використання функціонально-вартісного аналізу при аналізі витрат підприємства	6

1	2	3
9	Тема 9. Аналіз фінансових результатів діяльності та загальна оцінка фінансово-майнового стану підприємства План 9.1. Аналіз і оцінка рівня та динаміки показників прибутку. 9.2. Методика факторного аналізу прибутку. 9.3. Аналіз рівня беззбитковості. 9.4. Комплексна експрес-оцінка фінансово-майнового стану підприємства	6
10	Тема 10. Діагностика ризику банкрутства та впливу інфляції на прийняття рішень фінансового характеру План 10.1. Аналітична діагностика можливого банкрутства 10.2. Напрями економічного аналізу ймовірності банкрутства підприємства 10.2. Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства	6
Теми рефератів за змістовним модулем 2:		
1. Оцінка виконання виробничої програми.		
2. Аналіз асортименту і структури продукції.		
3. Аналіз комплектності і ритмічності випуску продукції.		
4. Аналіз забезпеченості підприємства трудовими ресурсами.		
5. Аналіз забезпеченості підприємства матеріальними ресурсами.		
6. Аналіз ефективності використання матеріальних ресурсів.		
7. Аналіз необоротних активів підприємства: завдання, джерела інформації.		
8. Аналіз забезпеченості підприємства основними засобами.		
9. Аналіз технічного стану та ефективності використання основних засобів.		
10. Аналіз нематеріальних активів.		
11. Аналіз витрат на виробництво, собівартості і реалізації продукції: значення, завдання, джерела інформації.		
12. Визначення резервів зниження собівартості продукції.		
13. Значення, завдання та джерела аналізу прибутку і рентабельності.		
14. Аналіз рентабельності підприємства та пошук шляхів її зростання		
Разом		64

8. Методи навчання

Для досягнення мети та завдань курсу, впродовж лекційних та семінарських занять передбачено застосування наступних методів навчання:

- за джерелами знань: словесні – розповідь, пояснення, лекція, консультація; наочні – демонстрація, ілюстрація; практичні – практична робота, тестування, ситуаційні завдання;
- за характером логіки пізнання: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний;
- за рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький;

- за рівнем інноваційності: ситуаційного аналізу, дискусія, робота в групах.

Відповідно до Положення про організацію навчання студентів НАСОО за індивідуальним графіком дозволяється навчатися, як *виняток*, студентам 3 курсів першого (бакалаврського) рівня. Студенти, у разі неможливості відвідувати заняття з поважних причин, що підтверджено відповідними документами, мають змогу отримати індивідуальний графік навчання, що дає їм право, визначеним у п.2.2 Положення, бути відсутніми на лекційних, семінарських та практичних заняттях та передбачає самостійне опрацювання студентом навчального матеріалу з відповідних дисциплін.

Студент, який має право на індивідуальний графік навчання, протягом перших двох тижнів нового семестру складає графік за визначеною формою (додаток 2 до Положення), погоджує його з кожним викладачем дисциплін, передбачених навчальним планом відповідного семестру.

Студенти, що навчаються за індивідуальним графіком повинні своєчасно та в повному обсязі виконувати завдання поточного і модульного контролів на платформі Moodle. Виконання індивідуального графіку навчання є підставою для допущення студента до екзаменаційної сесії на загальних підставах.

Консультації студентів, як мають індивідуальний графік навчання, здійснюється за семестровим графіком консультацій викладача. Окремий час консультації цих студентів не передбачено.

За виконання індивідуального графіку навчання відповідає студент.

9. Методи контролю

Навчальна дисципліна «Економічний аналіз» оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона складається з 2-х модулів. Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною шкалою в кінці семестру.

Поточний контроль: основними формами поточного контролю є відповіді студентів на семінарських заняттях, розв'язання практичних та ситуаційних завдань на платформі Moodle.

Студент може отримати максимально 15 балів за виконання завдань змістовного модуля 1 (по 5 балів окремо за Темами 1-3 змістовного модуля): розв'язання практичного завдання – 5 балів.

Студент може отримати максимально 15 балів за виконання завдань змістовного модуля 2 (від 2 по 4 балів окремо за Темами 5-10): розв'язання практичного завдання – 2 бали; розв'язання ситуаційного завдання – 1 бал.

За несвоєчасне виконання завдань поточного контролю, зокрема письмову відповідь на вибіркове питання до самостійного вивчення та розв'язання ситуаційних завдань, знімається по 0,5 балів за кожне завдання.

У разі недостатньої кількості балів за поточний контроль студент може отримати додатково по 5 балів за кожен змістовний модуль за умови виконання індивідуального завдання у формі реферату з обов'язковим захистом під час проведення викладачем консультацій з дисципліни згідно затвердженого графіку.

Відповідно до Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в НАСООА та Положення про академічну доброчесність у НАСООА у разі виявлення викладачем порушення студентом норм та правил академічної доброчесності, викладач зобов'язаний застосувати норми п.11.8.3 Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в НАСООА, зокрема: «повторне проходження оцінювання (тест, контрольна робота, залік, іспит тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента (модуля) освітньої програми».

Модульний контроль: дві модульні контрольні роботи у формі тестування на платформі Moodle. Студент може отримати максимально по 20 балів за кожну модульну контрольну роботу. Сумарно 40 балів за модульний контроль.

За несвоєчасне виконання завдань модульного контролю знімається по 3 бали за кожну модульну контрольну роботу.

Підсумковий контроль: екзамен у формі підсумкового тесту на платформі Moodle. Студент може отримати максимально 30 балів.

За результатами семестру студент отримує підсумкову оцінку за 100-бальною системою, яка розраховується як накопичена сума отриманих балів за всі види поточного, модульного та підсумкового контролю.

Якщо за результатами модульно-рейтингового контролю студент отримав сумарну кількість балів за три змістовні модулі, що не перевищує 49 балів, то студент вважається таким, що не виконав усі види робіт, які передбачаються навчальним планом з дисципліни «Економічний аналіз» і направляється на повторний курс вивчення дисципліни.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота											Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2							30	100
T1	T2	T3	МК 1	T5	T6	T7	T8	T9	T10	МК 2		
5	5	5	20	2	2	2	3	4	2	20		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Економічний аналіз» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня» / Укладач Л.С. Новіченко. Київ: НАСОА, 2022. __ с. URL:

2. Методичні рекомендації для підготовки до семінарських занять з дисципліни «Економічний аналіз» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» / Укладач Л.С. Новіченко. Київ: НАСОА, 2022. __ с. URL:

3. Методичні рекомендації для самостійної роботи з дисципліни «Економічний аналіз» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» / Укладач Л.С. Новіченко. Київ: НАСОА, 2022. __ с. URL:

4. Тести для самоперевірки, завдання для поточного (модульного) та підсумкового контролю знань здобувачів (в електронній формі, розміщені на платформі Moodle).

12. Рекомендована література

Базова

1. Адлер О.О., Лесько О.Й. Аналіз господарської діяльності : навч. посіб. Вінниця : ВНТУ, 2019. 114 с.

2. Волкова Н. А., Подвальна Н. Е., Семенова К. Д. Економічний аналіз: Навч. посібник. Одеса: ППЦ «Белка». 2020. 240 с.

3. Грицаєнко Г.І., Грицаєнко М.І. Аналіз господарської діяльності : навчальний посібник. Мелітополь: Люкс, 2021. 260 с.

4. Іваненко В.О., Новіченко Л.С. Аналіз господарської діяльності (практикум): Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів екон. спец. К.: ТОВ “Август Трейд”, 2016. 164 с.

5. Кіндрацька Г. І. Аналіз господарської діяльності: посібник / Г. І. Кіндрацька, А. Г. Загородній, Ю. І. Кулиняк. Львів : ЗУКЦ, 2017. 310 с.

6. Косова Т. Д., Сухарев П. М., Ващенко Л. О. та ін. Організація і методика економічного аналізу. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2012. 528 с.

7. Кулик А.В. Теорія економічного аналізу: навч. посіб. / А.В. Кулик. – К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2018. 452 с.

8. Міщук Г.Ю., Джигар Т.М., Шишкіна О.О. Економічний аналіз: навч. посібник. Рівне: НУВГП, 2017. 156 с.

9. Непочатенко О.О. Теорія економічного аналізу: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2020. 272 с.

10. Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Полтава: Видавництво ПП «Астрая», 2020. 434 с.

Допоміжна

1. Кіндрацька Г.І., Загородній А.Г., Кулиняк Ю.І. Аналіз господарської діяльності: практикум. Друге видання, доопрацьоване і доповнене. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 156 с.

2. Ковальчук Т.М., Вергун А.І. Аналіз фінансового стану підприємств за

видами економічної діяльності. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2020. Вип. 38. С. 96-99

3. Новіченко Л.С. Організація економічного аналізу на підприємстві. Економічний аналіз. 2022. Том 32. № 1. С. 199-207 URL: <https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/view/2020>

4. Новіченко Л.С. Платоспроможність суб'єкта господарювання: сутність, економічний аналіз та напрями підвищення. Наукові перспективи. 2022. № 3(21). С. 21-28. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-3\(21\)-83-93](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-3(21)-83-93)

5. Новіченко Л.С. Продуктивність праці: аналіз показників та резерви підвищення. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки». 2022. № 3. С. 83-93 DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2022-3-7933>

6. Новіченко Л.С. Аналіз показників рентабельності підприємства: теоретичні та прикладні аспекти. Вісник Хмельницького національного університету. 2021. № 5. Том 2. С. 254-259

7. Поддєрьогін А.М., Скочій С.В. Факторний аналіз формування прибутку виробничого підприємства. Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України. 2018. № 2. С. 304- 318.

8. Притуляк Н. Факторний аналіз ліквідності активів підприємства. Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. 2020. № 4. С. 92-105.

9. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / Ковальчук Н.О., Гаватюк Л.С., Єрміїчук Н.І. Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича. 2019. 336 с.

10. Чепка В.В., Свідерська І.М., Гавриленко Ю.О. Фінансовий стан підприємства: теоретичні основи. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 19-20. С. 96-102.

11. Чміль Г.Л. Факторний аналіз фонду оплати праці персоналу компанії індустрії гостинності. Агросвіт. 2020. № 15. С. 36-40

12. Шандова Н.В. Джерела підвищення продуктивності праці. Проблеми системного підходу в економіці. 2019. Вип. № 2 (70). С. 32-37

13. Ярова В.В., Велієва В.О. Теорія економічного аналізу: навч. посібник. 2021. 115 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Національної бібліотеки ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.

2. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://portal.rada.gov.ua>.

3. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

4. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: <http://www.me.gov.ua>.

5. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://bank.gov.ua>.

6. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://www.nssmc.gov.ua>.